

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

V. Ioannis Regis dissimulatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

quam postea visus Hic Lagardæ fuit exitus, qui è milite gregario dux, ac tandem Lituoniæ Prorox, ac regis gener factus, quod fortunæ debuit ladi-
brium, ignobili morte perfoluit; ex vxore notha regis filia, duobus filijs & vna filia relicta.

Diximus paullo ante, reginam morientē vltimis suis votis regē obsecrasse, vt Catholicā Ecclesiam restauraret: quibus etsi rex satifacere vehemen-
ter cuperet, metu tamen regni amittendi (videbat enim Mundum opponere se ei quod cælum ab ipso flagitabat) tentare nihil audebat: quamuis interim non obscuras daret significationes, tam sanctæ rei exsequendæ non voluntatem, sed facultatem sibi deesse, adeo vt multa contra animi sententiam permittere cogeretur. Cuius insigne hoc loco ponam exemplum.

V. Erat Stocholmiæ Curio quidam seu sacerdos, homo bene doctus, qui sacra munia ad formam Lutherano-Papisticam, toto regno vsitata, obibat: qua in Baptismo infantium exorcismi, crucis signationes, cerei, alizque Catholicæ Ecclesiæ ceremoniæ ac ritus adhibentur, & puerperæ à puerperio in Ecclesiam primum ingressæ, cereum & panem offerunt. Narrarunt mihi duo nostrates Nobiles, qui Pontij Lagardæ supradicti vxoris, naturalis Ioannis regis filiæ, exsequijs, ab ipso rogati, interfuerunt, iisdem fere quibus apud Catholicos fieri solet, ritibus eam fuisse elatam & sepultam Nam & sanus processisse sacerdotes & clericos ac scholares, crucis signum præferentes, & funebres cantilenas concinentes. Demortuam feretro impostam iacuisse, aperto vultu, quasi viua adhuc esset: sandapilam vero panno serico albo, argento & intertexto, & insigni argentea cruce decorato fuisse connectam. Eunere ad sepulchrum delato, à sacerdotibus preces recitatas, deinde duas cruces, vnā ad caput, alteram ad pedes fuisse collocatas, ac tandem elemosinas inter pauperes fuisse distributas. Nec vero in hac tantum re, sed etiam in omnibus pane alijs. Lutheranos illos iisdem quibus Catholicos, vti ceremonijs, vestitu ac precationum formulis, sed in doctrina Lutheri sequi dogmata, iidem oculati testes mihi affirmarunt. Sed ad rem Curio ille, siue sacerdos, de quo dicere cœpimus, licet in externis rebus ad reliquorum sui ordinis vitam ac mores plane se conformaret, numquam tamen, vt vxorem duceret, induci potuit. In concionibus vero idem S. Petri & successorum primatum, & clauium Ecclesiasticarum potestatum, itemque Ecclesiæ antiquitatem & vniuersalitatem, & sacerdotum colitatum tanquam Apostolicam

traditionem, strenue propugnabat. Episcopi & reliqui quorum id intererat, regem ad eunt, sacerdotem illum Papistam esse aiunt, qui proculcatis regni legibus à superioribus regibus iam pridem abolita dogmata assereret, magno cum populi undique ad eius conciones audiendum accurrentis applausu. Rex vicissim eis hominis doctrinam & egregiam apud omnes existimationem proponit, monens vt errores ei suos veri argumentis ac rationibus demonstrarent: verum illi regem ac regium Consilium non prius vrgere cessarunt, quam bono illi homini mandatum fuit, vt à publicis habendis concionibus posthac abstineret. Ac quamuis rex importunas Lutheranorum Prædicantium flagitationes surda aure non semel acceperit, tandem tamen iisdem victus, eo ipso tempore quo nuptias cum Gonella Bielkia, quam priore mortua, vxorem duxerat, celebrabat, hominem ad se accersit, & septem præsentibus Episcopis, eorum quæ publice docuisse diceretur, rationem reddere iubet. Quod quidem intrepide ille fecit: multis rationibus demonstrans, nullam aliam esse Ecclesiam quam eam in qua S. Petrus Apostolorum Princeps, eiusque successores Romani Pontifices continua serie præsederint: ceteros vero omnes spiritus esse & adulterinos. Quem eius scimonem Episcoporum quidam interpellans, Patres ipsius aiebat esse, non docere suos superiores, sed eis obedire. Vocatum esse vt errorem agnosceret ac deprecaretur, non vero vt facundiam suam ostentaret. Retocaret ergo errorem, ac Papa dominationem, tanquam tyrannicam, desisteret, ac regni legibus ac regis Edictis obediret. Rex etiam ipse hominem obsecrabat, vt temporibus cederet, ac periculo se liberaret, multa ornamenta & honores pollicitus. At ille in sententia immotus persistens, paratum se esse aiebat, doctrinam hanc sanguine suo obfirmare; neque coram hominibus id confessurum, quod coram Deo negaturus esset. Tum Pseudoepiscopi multo magis tremere, & hominem quamprimum exterminandum dicere. Regis tamen intercessione factum est, vt mitior in eum pena lata fuerit, degradationis scilicet, quæ iisdem quibus apud Catholicos ritibus fuit peracta. Die ad eam rem constituto Catholicus hic sacerdos in Cathedrale templum deductus fuit, vbi tum rex quoque, licet inuitus, erat, vt actui interesset. Tum loci Episcopus, & sex alij Episcopi Pontificalibus induti, & insulas capitibus, ac pedum manibus gestantes, præeunte Crucis signo, eadem pompa & maiestate quæ in Catholica visitur Ecclesia, processerunt. Post lon-

eam habitam ab eorum vno orationem, hæreseos scilicet, damaato capilli abraduntur, raditur etiam locus qui sacro oleo quum sacerdotio inauguraretur, vinctus fuerat, vt & digiti, quibus sacram hostiam tractarat. Tandem sacerdotali exutus habitu, & laicali seu vulgari amictus, ex Ecclesia eliminatur. Eum rex in remotam valde ab ijs locis prouinciam secedere iussit, & discedentem non solum viatico iuuit, verum etiam ad reliquum vite honeste transigendum, annuos prouentus assignauit. Meræus quidem, qui actum hunc præfens spectauit, in suis ad me literis testatur, non se tantam, sed multos quoque alios insignem huius hominis constantiam valde esse admiratos; quumque illo ipso die in Sigismundi Principis, regis filij, & dibus hominem forte vidisset, dicentem audiuisse: *Parum esse hoc quod illo die pertulerit, præ illo quod pro Christi ac vera religionis amore pati porro paratus esset.*

VI. Hic rerum in Suecia fuit status, vsque ad regis Ioannis mortem, qui defunctus filium reliquit Sigismundum, è Poloniæ regis sorore natum, & à matre in Catholica religione à teneris vnguiculis diligenter educatum: qui concordibus procerum ac statuum suffragijs rex electus ac coronatus, patris sequutus exemplum, religionem in quo eam acceperat statu reliquit. Idem Stephano Battorio mortuo Anno 1586. Idib. Dec. Poloniæ rex electus Caroli, Austriæ Archiducis, &c. maiorem natu filiam Annam vxorem duxit. E Suecia discedens, quatuor proceribus regni gubernationem demandauit, *Carolo patrio* (qui vnus ex Gustavi progenie supererat, Magno (post occupatum quoddam S. Brigittæ cœnobium, in furorem verso & miserabiliter extincto) diffidens: qui non multo post quatuor viros illos regnum auare & crudeliter administrantes comprehendit, ac supplicio affecit: nec contentus vicaria regni administratione, & subditi ac patruu officium oblitus, reg-

num ipsum affectauit. Quo cognito, Sigismundus classe conducta, in Sueciam traiecit, & ad Calmariam tempestate eiectus magis quam expositus, cum tribus hominum millibus reætâ Stocholmiam contendit: Carolus medio fere itinere cum quatuordecim Dalecarorum, qui totius regni bellicosissimi habentur, millibus sese obiecit. Cum eo colloquutus Sigismundus, iniuriam quæ sibi & legitimo regi & patriæ fieret demonstrauit. Carolus vicissim (vt numquam deest rebellionis prætextus) regi exprobrauit, quod ad mutandam religionem & restituendum Papismum in regnum venisset, quod sine summa verum omnium perturbatione fieri non posset, si præsertim bona Ecclesiastica à proceribus & ijs qui hæctenus ea possederunt, repellantur. Eum scilicet in finem ab ipso Iesuitas adductos, idque Pontifici ab ipso promissum, vulgi rumore circumferri. Sigismundum liberius forte quam temporis ratio postulabat, loquutum, Carolus, commisso leui prælio superior, capit, ac Stocholmiam abducit: vnde ille pauld post assumpto naucleri habitu profugiens, in Poloniam redijt, nondum etiam dum spe regni recuperandi, & Catholicæ religionis restituendæ abiecta. Hoc successu fretus Carolus, regem postea se tulit. Ad hunc modum florentissimum quondam Sueciæ regnum sub Lutheranæ schismate varias mutationes sensit, tribus legitimis regibus intra breue tempus è regio throno deturbatis: & quod longe pessimum est, in locum religionis Lutheranæ Papisticæ passim, vt etiam in Dania, Calvinismus sese ingessit. Sed spes est, fore vt per acerba illa hæreticorum dissidia & factiones, in Septentrionalibus illis regois, crebris mutationibus obnoxij, sed erga legitimos reges bene affectis, Catholica tandem religio restituantur.